

MED NAMI

Duh Assisija in Brezmadežna

XXXI. leto • 2021

1

»Gospod, tukaj sem, kaj hočeš, da storim? Pošlji me, kamor te je volja ...«

sv. Frančišek Ksaverij

Kazalo

- 3 Uvodnik
- 4 Duhovni pogledi
- 6 Pogovor
- 9 Brezmadežna
- 10 Biseri molitve
- 12 Frančiškov svetni red
- 14 Med minoriti
- 20 Utrinki iz Assisija
- 23 Otroci med nami
- 24 Reportaža
- 31 Iz Frančiškovih revij
- 32 Utrip življenja
- 34 Obvestila

Morski val vedno znova obliva obalo, včasih z mehko, drugič silovito, vztrajno, tako da podre ali izdolbe tudi najtršo skalo. Tako tudi upanje, ki ga prinaša evangelij, nikoli ne preneha oblivati in mehčati naših src.

MED NAMI

Duh Assisija in Brezmadežna

Nadaljevanje revij DUH ASSISIJA med nami in BREZMADEŽNA.

Izhaja štirikrat letno.

Izdaja: Slov. min. prov. sv. Jožefa, Minoritski trg 1, Ptuj

Uredniški odbor: Janja Ahčin, Doroteja Emeršič, p. Martin Gašparič, p. Igor Salmič, prov. minister, p. Andrej M. Sotler, p. Slavko Stermšek, p. Janez Šamperl, p. Damjan Tikvič, Neža Tomažič

Glavna urednica: Doroteja Emeršič

Odgovorni urednik: p. Igor Salmič, prov. minister

Tehnični urednik: p. Danilo Holc

Fotografije: Robert Bahčič, Igor Salmič, Andrej Šegula, Ubald Trnkoczy, Benjamin Verdenik, Helena Rebek, Doroteja Emeršič, Nathalie Ritzmann, arhiv

Fotografija na naslovnici: Nathalie Ritzmann

Lektorica: Barbara Rodošek

Prelom in priprava za tisk: Salve d.o.o. Ljubljana

Tisk: Tiskarna Povše

Naslov uredništva: Minoritski trg 1, 2250 Ptuj

Elektronska pošta: doroteja.emersic@gmail.com

Revija se vzdržuje s prostovoljnimi prispevki.

ISSN 1854-7990

Luč prihaja z Vzhoda

Dragi prijatelji revije Med nami!

Vstopili smo v leto 2021, ko je rdeča nit naših razmišljanj posvečena evangelizaciji, oplemeniteni s pridihom Frančiškove duhovnosti. A prva številka, ki jo imate pred seboj, je nekaj posebnega, saj je dovršen del namenjen našemu sobratu, misijonarju p. Martinu Kmetcu, stalnemu sodelavcu revije, ki je bil 2. februarja 2021 v Izmirju (Smirni) v Turčiji posvečen za tamkajšnjega nadškofa in metropolita. Gre za zelo posrečeno kombinacijo, saj njegova škofovska služba predstavlja sad dolgoletnega neutrudnega oznanjevanja evangelija na misijonskem področju, kjer so kristjani v manjšini (Libanon) oz. so mala Kristusova čreda (Turčija).

To je za vse nas milosten dogodek, saj je p. Martin prvi slovenski minorit, ki mu je bila zaupana škofovska služba. Ko smo na praznik Marijinega brezmadežnega spočetja,

8. decembra 2020, izvedeli za njegovo škofovsko imenovanje, so nas zajela različna čustva: presenečenje, veselje in ponos, da ga je papež prepoznal za vrednega naslednika smirnskega škofa sv. Polikarpa, učenca apostola Janeza; občudovanje in hvaležnost, da je v ponižnosti in pokorščini sprejel zahtevno službo, ki mu jo je zaupal papež Frančišek; hkrati nismo skrivali občutja skrbi zaradi težke in odgovorne pastirske službe ter nezavidljivega položaja tamkajšnje krščanske skupnosti.

Izmir oz. Smirna je sedež ogromne nadškofije, ki obsega skoraj četrtino turškega ozemlja, a katoličanov naj bi bilo na tem ogromnem območju le okrog 14.000. Samo za orientacijo naj povemo, da celotna Turčija šteje približno 85 milijonov prebivalcev, od tega je katoličanov okrog 50.000. Smirna ima kljub temu zavidljivo zgodovinsko dediščino, saj je bila ena od sedmih Cerkev, o katerih govori apostol Janez v Razodetju, zadnji knjigi Svetega pisma. Čeprav je bila materialno zelo ubožna, je bila Smirna duhovno izjemno bogata (prim. Raz 2,9). In ni lepše primerjave, ko pogledamo tudi na življenjsko pot p. Martina: kot manjši brat je vedno in povsod živel v preprostosti in pomanjkanju, brez hrepenenja po udobju, hkrati pa mnoge hranil s svojo bogato duhovno zapuščino, ki jo je vsa leta črpal iz pristnega prijateljstva z Jezusom. Pri škofovski službi p. Martina torej ne gre za nikakršen karierizem ali slavo, temveč le za ponižno služenje drugim. Samo tisti, ki je umrl samemu sebi, je pripravljen služiti tam, kjer je to najtežje. Da človek pride do te notranje svobode, pa je potreben dolg proces zorenja z Božjo pomočjo. Veliki svetniki so tako močno zaupali v Božjo previdnost, da so svoje načrte znali dati na stran in se odprli Božjim. Za p. Martina bi lahko rekli, da je v sebi ponotranjil besede velikega misijonarja sv. Frančiška Ksaverija in z njim v srcu še sedaj ponavlja: »Gospod, tukaj sem, kaj hočeš, da storim? Pošlji me, kamor te je volja, četudi v Indijo [oz. v Izmir].«

Cerkveni učitelj Tertulijan (155–230) je ob različnih preizkušnjah in preganjanjih Cerkev zapisal pomenljiv stavek: »Kri mučencev je seme novih kristjanov.« Za sedanjo izmirsko Cerkev bi morda lahko rekli: »Pričevanje maloštevilnih kristjanov na Vzhodu je budnica za številne zaspane kristjane na Zahodu.« Ni rečeno zaman, da luč prihaja z Vzhoda, zato smo prepričani, da bo pod vodstvom p. Martina smirnska škofija s pričevanjem evangelija v težkih razmerah prebudila tudi utrujene župnijske in redovne skupnosti v Sloveniji, ki se nahajajo v veliko bolj ugodnih okoliščinah.

Za škofovsko geslo si je p. Martin izbral besede *Evangelij, naše upanje*. Ob tem je izjavil, da je ravno novica o odrešenju, o mrtvem in vstalem Kristusu, vir našega upanja za prihodnost. Upanje krščanske skupnosti v Izmirju pa sloni tudi na treh vrtilinah, ki po besedah apostolskega nuncija v Turčiji Paula Russlla veljajo za p. Martina in vsakega pastirja; to so zvestoba, preudarnost in dobrota.

V imenu bratov slovenske minoritske province, prijateljev in bralcev revije Med nami p. Martinu v škofovski službi iz srca voščimo Božjega blagoslova in bližine, da bi lahko sporočilo odrešenja doseglo vse ljudi, ki jih bo srečeval kot pastir, tako kristjane kot tudi muslimane.

Novega smirnskega nadškofa pa naj povsod spremlja naša molitev!

p. Igor Salmič

Evangelij, naše upanje

p. Martin Kmetec

Rekel jim je: »Pojdite po vsem svetu in oznanite evangelij vsemu stvarstvu!« (Mr 16,15)

Danes ni mogoče molčati. Vse je treba povedati, vse je treba razglasiti. Mediji, od časopisa do televizije, od Facebooka do najrazličnejših portalov ter vseh ostalih možnosti, ki jih ponuja splet in za katere niti ne vem imen, si prizadevajo, da bi čim prej prenesli novico o dogodkih, ki so večjega ali manjšega pomena.

Evangelist Marko na koncu svojega evangelija opisuje stotnika, ki je nadzoroval Jezusovo križanje. »Ko je stotnik, ki je stal nasproti Jezusu, videl, da je tako izdihnil, je rekel: 'Resnično, ta človek je bil Božji Sin'« (Mr 15,39). Ta stotnik, ki je videl številne izvršitve kazni s križanjem, je pri Jezusovem križanju doživel nekaj drugega. Globoko v sebi je dojel, da je ta človek umrl drugače kot vsi ostali. Njemu se je Jezus razodel s svojo smrtjo, zato prav gotovo ni mogel molčati o tem, sicer evangelist o tem ne bi poročal.

Knjiga Apostolska dela v četrtem poglavju poroča o tem, kako sta Peter in Janez oznanjala Kristusovo smrt in

vstajenje ter odrešenje v Jezusovem imenu. Zaradi tega so ju pretepli in vrgli v ječo, potem pa sta bila poklicana pred veliki zbor. Potem ko so jima zabičali, da tega ne smeta več početi, sta odgovorila: »Ne moreva, da ne bi govorila o tem, kar sva videla in slišala« (Apd 4,20). Nista mogla molčati, ker sta bila očitca Kristusovega trpljenja, smrti in vstajenja. Ne moremo molčati o tem, kar nam podarja Kristus, vendar – ali smo sploh doživeli njegovo neizmerno bogastvo, njegovo milost in lepoto? Naša prva velika naloga je iskati Kristusa v molitvi, zakramentih in branju Božje besede.

Sveti Pavel v Apostolskih delih dvakrat spregovori o svojem spreobrnjenju, o tem, kako ga je Vstali objel v izničenju pred nebeško svetlobo in mu pomagal, da ga odkrije. Prvi govor najdemo v 22. poglavju (6–20), ko se Pavel zagovarja pred Judi, ki ga hočejo umoriti; drugi govor pa najdemo v 26. poglavju (1–18), ko Pavel govori pred Herodom Agripo.¹ Pavel je svoje življenje dobesedno razdal do konca, da bi oznanjal evangelij. Prehodil je na tisoče kilometrov, šel skozi nevarnosti, zapore zaporov in vse do svojega mučeništva v Rimu. V enajstem poglavju II. pisma Korinčanom sveti Pavel opisuje trpljenje in preizkušnje, ki jih je prestal med oznanjevanjem evangelija: »Večkrat v hudih naporih, večkrat v ječah, neprimerno bolj pod udarci, večkrat v smrtni nevarnosti« (11,23).

Kdor je doživel Kristusa, ne more molčati. To velja za celotno Cerkev. Kot Cerkev smo se navadili na maše, na obredje; smo se navadili tudi na Kristusa? Ali je Kristus neizmerna nujnost, ki nas prevzema in ki nam ne da miru? Vsi bi si morali prizadevati, bi na novo odkrili Kristusa, ga doživeli in vzljubili. To je prvi korak k izpolnitvi zapovedi »Pojdite po vsem svetu in oznanite evangelij vsemu stvarstvu«, ki jo je vstali Kristus dal svojim učencem.

Oznanilo evangelija izhaja iz naročila, ki ga je vstali Kristus dal apostolom. Namen učlovečenja Božjega Sina in njegove smrti na križu je odrešenje sveta oziroma vsakega človeka, ki mu Bog v svoji neskončni dobroti želi podariti večno življenje. Cerkev je zasnovana že s Kristusovim javnim delovanjem, po velikonočnih dogodkih pa gredo apostoli po svetu in oznanjajo Kristusa. Na binkošti, ko na apostole pride Sveti Duh, se Cerkev razodene svetu v moči Svetega Duha. Celemu svetu se oznanja vesela novica odrešenja. Vsi apostoli, za njimi pa toliki drugi pričevalci so umrli mučeniške smrti.

¹ Gre za kralja Agripo II. Bil je zadnji judovski vladar s kraljevskim naslovom (kralj Chalcisa, poznejši tetarh Bataneje in Trahonitisa (AD 50–93)).

Tudi sveti Polikarp, zavetnik smirnske Cerkve, ki je živel v letih 69–155/156 in je bil škof smirnske škofije, je umrl mučeniške smrti. Na področju današnje Turčije ni večjega kraja, ki ne bi bil zaznamovan s krščansko preteklostjo, to pa je oblikovala vera mučencev. Sedaj je ta svet prekrit z drugačno civilizacijo, vendar nas ohranjanje

spomina na mučence spodbuja, da bi tudi mi, kjerkoli smo in kakršnekoli so okoliščine našega življenja, pričevali za Kristusa.

Oznanjevanje evangelija je bilo vedno naloga Cerkve, vendar se v današnjem času kaže kot nuja, ki spremlja Cerkev. Vsi se srečujemo z osebami, ki so nam drage in jih imamo radi, a so se oddaljile od Cerkve. Verjamemo in upamo, da so ostale v srcu povezane z Gospodom in da se zavedajo, da jih on ne bo nikoli zapustil. Pa vendar bi morali vsi vedeti, da nas Jezus potrebuje.

V 15. poglavju Janezovega evangelija najdemo naslednje besede: »Jaz sem trta, vi mladike. Kdor ostane v meni in jaz v njem, ta rodi obilo sadu, kajti brez mene ne morete storiti ničesar« (Jn 15,5). Sveta Terezija iz Kalkute piše, da so ji ob priložnosti novinke odkrile lepoto te primere, ko so jo opozorile, »da je del, ki veže mladiko na trto, odebeljen: kakor da bi se trta bala, da bi ji kdo mladiko iztrgal«. Če gledamo le na trto, na njej ni videti sadov. Mati Terezija nadaljuje: »Vsi sadovi so na mladikah. In potem mi novinke rečejo, da je Jezusova ponižnost tako velika, da potrebuje mladike, da bi trta rodila sadove. To je razlog, zaradi katerega je tako pozoren na

točko povezave. Povezava med trto in mladiko je tako močna zato, da bi mogla trta roditi; potrebna je sila, da bi jo mogli odlomiti.«

Jezusovo veselje je v tem, da obrodimo obilo sadu. »V tem je povečan moj Oče, da obrodite obilo sadu in postanete moji učenci« (15,8). Osnovni sad, ki ga Jezus pričakuje od nas, je ljubezen, vendar brez globoke navezanosti nanj ne moremo uresničiti njegove zapovedi ljubezni. Ljubezen v skupnosti Cerkve je temeljno pričevanje, ki omogoča oznanilo vesele novice. Mati Terezija opozarja na povezanost med Jezusom in nami. To občestvo ljubezni, izkušnja njegove tolažbe in bližine je vir naše ljubezni do bližnjih. Ljubezen se izraža na različne načine in lahko rečemo, da so to sadovi, ki jih rodi trta. Eden od sadov je tudi oznanilo naše vere. Ne moremo molčati in ne moremo pustiti, da nas preplavi laž tega sveta. Oznanjati je treba temeljne resnice odrešenja, spregovoriti, ko je to mogoče. Jasno je, da tega ni moč storiti v vseh okoliščinah, vendar bi si morali oblikovati misijonsko zavest, ki ni le v tem, da gredo misijonarji v kraje daleč od nas, pač pa, da v soočanju z resničnostjo tega sveta pričujemo o svoji veri in z besedo povabimo ljudi nazaj k Jezusu. Naj bo oznanilo evangelija upanje današnje Cerkve, upanje vseh, ki bodo našli Jezusa, in upanje vseh nas, kajti po veri nam je dano večno življenje.

Ne moremo molčati o tem,
kar nam podarja Kristus

Niti malo ne pomislim, da mi Bog ne bo pomagal

p. Milan Kos

Spoštovani nadškof metropolit Martin, ti dnevi imenovanja za nadškofa, priprave na posvečenje in sama slovesnost so gotovo zelo naporni. Imaš veliko obveznosti in skrbi. Malo časa. V reviji Med nami si bil ves čas pripravljen sodelovati in zaradi tega si ne moremo predstavljati te številke, ne da bi v njej objavili pogovor s teboj.

Brate minorite v Sloveniji nas je 8. decembra 2020 presenetila novica, če lahko tako rečem, da te je papež Frančišek imenoval za novega nadškofa metropolita v starodavnem mestu Smirna, današnjem Izmirju. Bratje smo bili veseli in hkrati zaskrbljeni zaradi težke službe, ki ti je bila zaupana. S kakšnimi občutki si ti sprejel to željo papeža Frančiška?

Službo, za katero me je imenoval papež Frančišek, sem sprejel z veliko zaskrbljenostjo, obenem pa tudi z zaupanjem v Boga. Mislim si, da je to storil zaradi mojih dolgoletnih izkušenj na Bližnjem vzhodu. Vedno sem gojil ljubezen do Cerkve, v zavesti, da je Cerkev naša mati, ki nam posreduje odrešenje. Od Cerkve kot skupnosti naše vere sem razen življenja prejel praktično vse ostalo: krst, duhovništvo, vse, kar je lepo in je povezano z Jezusom.

Razmere v Turčiji in tudi v Izmirju ter tamkajšnji škofiji dobro poznaš, saj že dvajset let živiš in deluješ tam. Nekaj let si preživel tudi v Izmirju. Čeprav so bila ta leta zahtevna, sem imel vedno občutek, da ti je ta kraj in obdobje bilo in je posebej pri srcu.

Res je, da sem se v Izmirju dobro počutil. Prvo leto po Libanonu je bilo zelo težko, ker sem se moral naučiti jezik, pa tudi okolje je bilo zelo drugačno. A v samostanski skupnosti smo se dobro razumeli. Potem pa sem se počasi privajal na sosesčino; z velikim veseljem sem obnavljal cerkev in vse, kar je bilo potrebno. Imeli smo prijetno majhno krščansko skupnost, skratka, zelo sem se vživel.

Kot nadškofu ti je zaupana pastirska služba duhovnikom, redovnikom in redovnicam ter vernemu ljudstvu tamkajšnje nadškofije. Gre za majhno čredo, ki jo je treba spremljati in opogumljati. Kakšne izzive služenja in oznanjevanja vidiš v nadškofiji?

Prvi izziv je izziv povezovanja duhovnikov, redovnikov in posvečenih. Na prvem mestu se moram posvetiti njim, ker je biti duhovnik oziroma posvečena oseba v Turčiji težko. Obstaja velika nevarnost izolacije, samote

in notranjega trpljenja. Širše gledano, pa bo treba zajeti vernike in jih navduševati za občestvenost in zavedanje, da pripadajo Cerkvi; poudarjal bom, da ni mogoče doseči Kristusa oziroma živeti z njim brez Cerkve. Organizirati bomo morali katehumenat in načrtovati strategijo evangelizacije. Vsekakor pa bo velik izziv tudi popravljane cerkva, zgradb ter nenehna borba za lastnino, ki nam ni priznana.

Apostol Jakob je zapisal, da je vera brez del mrtva. Ta konkretnost vere je še toliko bolj »potrebna« med tamkajšnjimi verniki, ki so v manjšini in pogosto živijo v težkih ekonomskih razmerah. Poznamo te kot patra misijonarja, ki si vedno karitativno deloval. Verjetno bo to tudi v prihodnje ostalo eno izmed poslanstev?

Trpljenje ljudi je resničnost, ki me pretrese in me vodi k molitvi. Nenehno sem se srečeval s socialnimi težavami ljudi. Na žalost ni mogoče pomagati vsem, velikokrat pa so sadovi te pomoči tudi pičli. Kljub temu da ti gre s tem veliko, živcev in sredstev, je velika radost odgovoriti na navzočnost Jezusa, ki se nahaja v vsakem človeku, še posebej v trpečem in ubogem. Sicer imamo Karitas, ki je včasih tudi v krizi in ga je treba spremljati. Mislim pa, da bom osebno še naprej pomagal ljudem v stiski, kolikor se bo pač dalo.

Kot Frančiškov brat – minorit si se ves čas poglobljaj v Frančiškovo duhovnost. Vodil si duhovne vaje za redovnike in redovnice ter mlade v Assisiju, pisal članke v naše revije, pripravljaj predavanja ...

Življenjska drža manjšega Frančiškovega brata te je zaznamovala ter narekovala način življenja in dela.

Gotovo ti bo tudi v prihodnje v pomoč pri vsakodnevem življenju in delu.

Vsekakor se ne morem ločiti od Frančiškove dediščine, ki sem jo prejel. Zanj sem svojemu minoritskemu redu neizmerno

hvaležen. Frančiškovski pristop do človeka je v preprostosti, odprtosti in pogumu. Gotovo je, da mi je od frančiškovskih kreposti kljub nepopolnostim kaj ostalo. Mislim, da mi bo pri vodenju škofije pomagalo načelo kolektivnosti, občestvenosti, saj je treba v proces razločevanja vključevati vse, čeprav se bom potem moral sam odločati. Vsekakor pa si ne predstavljam svoje službe brez trajne in vztrajne molitve. Mislim, da je moja služba velika priložnost za iskanje Božje bližine in dokončno izročanje Božjemu usmiljenju. Glas, ki ga je Frančišek slišal s križa sv. Damijana, me bo vedno nagovarjal: »Popravi mojo cerkev!«

Morda lahko izpostaviš nekatere življenjske dogodke ali obdobja, na katera se naslanjaš in iz katerih živiš živo vero ter jo tudi pogumno oznanjaš?

Na misel mi prihaja samo eno krajše obdobje mojega življenja, ko sem iz Iskenderuna hodil v Adano, da bi tam ob sobotah in nedeljah maševal. To je skoraj 300

V današnjem času in razmerah znotraj domovine in krajevne Cerkve si pogosto postavljamo vprašanje, kam nas vodi vse to. Kako ti vidiš življenje in delo kristjana današnjega časa v Sloveniji, da bomo zares »sol zemlje in luč sveta«, kakor nam naroča Jezus?

Po mojem potrebujemo radikalno evangelizacijo. Iti v akcijo, da bi ljudje izvedeli, kdo je Jezus. Da bi izvedeli, da je cilj človekovega življenja v večnosti. Tisti, ki so verni, bi morali skrbeti za svoje duhovno življenje, za povezanost s Cerkvijo in s Kristusom. Ne bi se smeli ustavljati ob negativnem obnašanju mnogih, ki se imenujejo kristjani. Potrebna sta pogum in zavestno iskanje rešitev za prostor Cerkve v današnjem svetu. Predvsem pa bi si morali načrtno zadajati nalogo: oblikovati svoje življenje po evangeliju. Jasno si je treba postavljati vprašanje, kateri vplivi nas oblikujejo: ali je to logika »vladarja tega sveta« ali pa je logika neprestanega iskanja poti za Jezusom ...

Iskrena hvala za čas in pripravljenost, da si z nami

podelil te trenutke, ko vstopaš v novo obdobje služenja Gospodu. V imenu vseh bralcev naše revije ti želim Božjega blagoslova, Marijine in Frančiškove priprošnje, da bi kot Frančiškov brat zmožel biti dober pastir zaupanemu Božjemu ljudstvu. Obljubljam ti našo molitev.

kilometrov razdalje. Tam je živela starejša redovnica, ki je skrbelo za cerkev. Ta cerkev je bila v tako revnem stanju, da smo morali plačevati najemnino za prehod do cerkvenih vrat. Zgodba je dolga in ne bi šel rad v podrobnosti. V tej obupni revščini, sredi neprijetnega in včasih neprijaznega okolja sem na veliki petek čistil cerkev. Tabernakelj je bil prazen in zdelo se mi je, da sem sredi neizmerne praznine. Bilo mi je težko in počutil sem se zelo samega. Takrat sem se spomnil Charlesa de Faucalda, ki je v puščavi preživel velik del svojega življenja; nekaj let ni smel hraniti evharistije. Tako je prebil dneve in dneve pred praznim tabernakljem. Ta prazni tabernakelj je bil zanj kljub temu kraj Jezusove navzočnosti. Globoko sem doživel Božjo navzočnost in vse bolj sem prepričan, da je navzoč v vsaki praznini, vendar ga moramo iskati, mu odpreti srce, ga klicati v svoje življenje. Zato niti malo ne pomislim, da mi Bog ne bo pomagal. Vem in sem prepričan, da bodo v moji službi tudi porazi; vendar me to ne vznemirja več.

Nikoli nisem čutil drugega klica kot živeti po evangeliju. Bolj kot sem spoznaval sv. Frančiška, bolj sem bil srečen, da sem na njegovi poti.

p. Martin Kmetec

BREZMADEŽNA

O, Brezmadežna,
Mati ljubljena,
svetuj nam,
kot svoje sinove in hčere
nas zbiraj ob sebi.

O, Brezmadežna,
božja kneginja,
vladaj nam,
brani našo zemljo –
vode, gore, rodovitno polje,
vinsko trto, žito, oljke,
zdravo seme.

O, Brezmadežna,
Mati srednica,
pomagaj nam,
poslušaj naše prošnje,
trpečo dušo, otožno srce,
kadar vzdihuje in joče.

O, Brezmadežna,
Mati angelska,
spremljaj nas,
da ne ostanemo sami
in zapuščeni;
v smrtni uri se zatekamo k tebi.

O, Brezmadežna,
Mati poveljučana,
v tebe upamo,
v tvojih rokah smo.

Stanka Mihelič

Pripravlja: Doroteja Emeršič

Da ljubim te, o Bog, kdo mene sili?
Morda nebo, ki vernega poplača,
morda pekel, ki grešnike odvrča,
da iz strahu te ne bi več žalili?

Ne, ti, Gospod, me siliš, ki pribili
so te na križ kot zadnjega berača,
da v groznih ranah se telo obrača,
dokler ta kruta smrt se ga ne usmili.

Ljubezen tvoja sili me, da hkrati
mimo nebes bi te goreče snubil
in brez pekla bi se te mogel bati.

Nič mi ne daj, ne boš me ti izgubil,
čprav brez upa mi je trepetati,
kot ljubim zdaj, te bom enako ljubil.

NN

Molim te ponižno, skriti Bog nebes, ki v podobi kruha tajno bivaš res.
Glej, srce ti svoje čisto izročim, saj pri misli nate v te se ves vtopim.

Moti se na tebi tip, okus, oko, a kar v veri slišim, verujem trdno.
Vse je res, karkoli Božji Sin uči, in resnice od njegove večje ni.

Skrit si bil na križu kakor Bog samo, tu še kot človeka te ne zre oko.
Vendar Bog in človek tukaj si navzoč, prosim, kar je prosil ropar zdihujoč.

Tvojih ran ne gledam kot Tomaž nekdanj, vendar da si Bog moj, te spoznam sedaj.
Vedno bolj in bolj mi vero utrjuj, upanje, ljubezen v srcu pomnožuj.

O spomin, ki kažeš smrt Gospodovo, živi kruh, življenje daješ milostno.
Naj živim od tebe, milostno mi daj, in sladkost naj tvojo čutim vekomaj.

Daj krvi mi svoje, Jezus pelikan, usmiljen me očisti mojih grehov ran;
saj premore ena sama kapljica zemljo vso oprati grehov madeža.

Jezus, ki te gledam skritega sedaj, želje hrepeneče mi izpolni kdaj.
V raju mi odgrni mili svoj obraz, srečen naj Te v slavi gledam večni čas. Amen.

sv. Tomaž Akvinski

Graditev mostov med Franciškovimi brati – koraki nazaj v prihodnost

Napisala Silvia, OFS Gorizia in prevedla Valentina Ščuka

Virtualno srečanje ob jaslicah

Sobota, 9. januar 2021

Na začetku leta smo premišljevali o prihodnosti in ugibali: Le kdaj se bo pandemija ukrotila, kdaj prenehala? Bo morebiti prišlo do težko pričakovanih sprememb ali bo vse ostalo po starem? Letošnje 14. bratsko srečanje ob jaslicah se je potrdilo kot vogelni kamen pri graditvi mostov miru, čeprav je že vse kazalo, da ga ne bo, saj je mali zahrbtni virus lani »pripomogel« k ponovnemu zaprtju meje med Italijo in Slovenijo.

Na žalost so se ograje, kamniti balvani in betonske ovire, ki so bile odstranjene pred skoraj sedemnajstimi leti, v eni noči zopet pojavile na vseh nekdanjih večjih in manjših mejnih prehodih, navkljub začudenju in neodobravanju prebivalcev obeh Goric.

A v soboto, 9. januarja, je ovire premostilo internetno omrežje ter italijanskim in slovenskim bratom Franciškovega svetnega reda omogočilo, da so se znova sestali.

Tokrat se je to zgodilo pred virtualnimi jaslicami, narejenimi iz opek cerkve Chiesa nuova v Assisiju (zgrajena je na temeljih rojstne hiše sv. Frančiška; tam so se nekateri Franciškovci bratje odločili za skupno življenje) in iz skale cerkve sv. Janeza Krstnika v kraju Qasr Al-Yahud, kjer so smeli franciškovci iz Svete dežele naslednji dan obhajati sv. mašo in se spominjati praznika Jezusovega krsta.

Geslo letošnjega srečanja je bilo »Graditev mostov med Franciškovimi brati – koraki nazaj v prihodnost«. V videu, predvajanem na platformi Zoom, smo imeli priložnost prisluhniti p. Janezu Šamperlu OFMConv, ki že skoraj 7 let živi v Assisiju in je bil leta 2017 kot prvi minorit iz Slovenije na kapitlju izvoljen za definitorja tamkajšnje kustodije Sacro Convento. Pripovedoval nam je, kako se je 6. marca 2015 skupina devetih bratov minoritov, franciškanov in kapucinov iz Assisija podala na romanje in čez sedem dni prispela na trg sv. Petra v Rim, da bi z drugimi verniki proslavila drugo obletnico pontifikata Jorgeja Maria Bergoglia. Namen romanja je bil poglobitev in udejanjenje želje, da bi Franciškovci bratje naposled stopili na skupno pot, čeprav se njihovi habiti razlikujejo po barvi in kroju. Ti bratje različnih narodnosti so se ob pogostih vprašanjih, ki jim jih zastavljajo verniki, tudi sami spraševali, ali so njihove delitve in navidezne razlike, ki trajajo že stoletja, res tako pomembne in tehtne ali pa so le odraz barve njihovih meniških kut.

Pot papeža Frančiška po stopinjah ustanovitelja reda manjših bratov je predstavljala prvi pomemben korak v razmišljanju o zbliževanju. Dve leti kasneje, leta 2017, je med vrhovnim kapitljem v Foligno prišlo do odločitve o ustanovitvi nove interobediencialne skupnosti v Assisiju. Uresničila se je 6. oktobra 2019 v Novi cerkvi v Assisiju, ko so skupaj zaživeli bratje vseh treh vej Franciškovih redov: minoriti, kapucini, franciškovci in TOR.

Bratje so odvrkli stara oblačila razdeljenosti in zamer ter tako pretrgali verigo predsodkov. Porušili so stene preteklosti in zgradili nove mostove miru, kot je želel papež Francišek kmalu po umestitvi na Petrov sedež.

Žal so v istem času v Izraelu delitve in zamere privedle do zidave dolgega in visokega zidu. Lani pa je pandemija še bolj otežila življenje v Palestini in sosednjih državah. P. Francesco Patton OFM, kustos Svete dežele, nam je v drugem videoposnetku, predvajanem na srečanju, pripovedoval, da so po izbruhu koronavirusa humanitarne razmere v Siriji postale še bolj dramatične. Število kristjanov se je z 2.200.000 zmanjšalo na manj kot 700.000. Prebivalstvo, ki ga pesti pandemija, nima potrebnega zdravstvenega varstva. Franciškani, ki jih podpira lokalna skupnost, tudi finančno pomagajo ljudem, tako da jim omogočijo nakup prepotrebnih zdravil, ki jih v lekarnah ni in si jih lahko priskrbijo le na črnem trgu.

A v Libanonu, zelo preizkušanjem v težki gospodarski krizi, ni izbruhnil le covid-19; 4. avgusta 2020 je v prestolnici Bejrut zaradi grozovite eksplozije 300.000 prebivalcev ostalo brez strehe nad glavo, vključno z redovniki iz samostana sv. Jožefa, ki je bil zelo poškodovan. Tedaj je mladina iz župnije takoj začela z odstranjevanjem samostanskih ruševin, bratje franciškani pa so se na potrebe ljudi odzvali z razdeljevanjem osnovnih življenjskih potrebščin vsem prizadetim družinam. Gre za dogovor o medsebojni pomoči med franciškani in prebivalstvom, ki traja že stoletja in ki ga Pro Terra Sancta skrbno goji.

Za mnoge kristjane v Sveti deželi je preživetje odvisno od romarskega turizma. Zaposleni so v gostiščih, hotelih, svetiščih, kot vodiči, izdelujejo spominke iz oljčnega lesa – zlasti v Betlehemu, ki je danes brez romarjev zapuščeno mesto.

Preko dobrotelne župnijske skupnosti lahko Franciškovi bratje darujejo in pomagajo ljudem priskrbeti zdravila, hrano; nudijo pomoč šolam pri izobraževanju otrok in mladih, katerih starši so brez dela in ne morejo plačevati šolnine.

Papež Francišek nas v svoji zadnji encikli Vsi smo bratje spodbuja, naj skrbimo drug za drugega, in takšno skrb za drugega franciškani že stoletja uresničujejo vzajemno s kustodijo Jezusovih krajev, katere osnovno poslanstvo je ravno skrb za človeka.

Pandemija je revščino teh krajev še poglobila in materialna pomoč je nujna, ob tem pa je prav tako bistvena pastoralna oskrba vernikov, da se vera ohranja in pogloblja.

Nazadnje skrb za kristjane izkazujejo na družbeni ravni, v izobraževanju. Ravno v tem težkem obdobju se bodo katoliške šole ponovno odprle. Leta 1967 jim je bilo namreč v Siriji odvzeto skrbništvo, ki ga je nudila kustodija

Svete dežele, lani pa jim je bilo vrnjeno.

Tej dobri novici sledi tudi uradna vrnitev skrbništva kustodiji Svete dežele za majhno cerkev sv. Janeza Krstnika v kraju Qasr Al-Yahud, ki se nahaja na bregu reke Jordan. Postavljena je bila v spomin na krst, ki ga je Kristus prejel od Janeza Krstnika. Franciškanska prisotnost na tem območju sega v leto 1932, ko je kustodija kupila zemljišče, na katerem so ob Jordanu naslednje leto zgradili tudi kapelico. Majhna cerkev, posvečena sv. Janezu Krstniku, je iz leta 1935. Življenje je v kraju zamrlo julija 1967 zaradi sedemdnevne vojne med Izraelom in koalicijo arabskih držav. Petinpetdeset hektarov zasedenega izraelskega območja je postalo minsko polje in vojaško območje, nedostopno romarjem in turistom. Tudi redovniki so zbežali in zapustili samostan, ki ni bil več obnovljen. Zadnje slovesnosti so v njem potekale 7. januarja 1967. Razminiranje območja se je začelo leta 2011 po zaslugi britanske dobrotelne organizacije Halo Trust, ki je januarja 2018 nadaljevala tudi z melioracijo prizadetih ozemelj. Po 54 letih so se v nedeljo, 10. januarja 2021, franciškani naposled vrnil tja na prvo evharistično praznovanje: znamenje novega začetka za kraj, ki bo imel novo prihodnost.

Območje je na željo izraelskega predsednika namenjeno temu, da bi postalo srce projekta 'Dežela samostanov'. To je lepa priložnost za spodbujanje dialoga med Izraelci in Palestinci. Reka Jordan, danes še vojaška varovana pregrada, bo, upajmo, postala kraj prehoda med dvema realnostma, pri čemer bodo sodelovale vse tri države: Izrael, Palestina in Jordanija. Bojno polje postaja kraj molitve po zaslugi skrbnikov Svete dežele in vernikov vseh religij, ki vztrajajo pri graditvi mostov miru.

Vse kaže, da je prišel čas, da se ustavimo, se vrnemo k bistvenemu in stopimo na novo pot. Da le ne bi bile vse žrtve pandemije, vse odrekanje in trud zaman! Koraki nazaj v prihodnost: svetel praznik Gospodovega razglasenja v tej temni pandemiji!

Vzhod je prispodoba upanja zame in za svet

Tako je pred več kot tridesetimi leti dejal p. Martin Kmetec, danes nadškof in metropolit v Smirni v Turčiji. Za bralce revije Med nami bo gotovo zanimiv pogovor, ki ga je imel s p. Janezom Šamperlom leta 1990 v prvi številki prvega letnika revije Duh Assisija med nami, kot se je ta revija takrat imenovala.

» AKTUALNI INTERVJU «

P. Martin Kmetec, povej na kratko mejnike svojega življenja...

Otroštvo sem preživel v številni kmečki družini. Otrok nas je bilo pet, in bili smo navajeni na skromnost. Mislim, da sta oče in mati v boju za vsakdanji kruh veliko pretrpela, zato pa je dediščina, ki sta nam jo zapustila, tako neprecenljiva. Vera. Samo če pomislim, kaj bi bil danes brez vere. Ob domačem delu sem zaslutil, kaj je zemlja: njena trdota in njena zvestoba, ko se je zorana vdajala nogam; njena strast, ko je pomladi vse gnalo iz nje; njena radodarnost jeseni in njena utrujenost pozimi.

Potem je bilo treba iti v šolo. To je bil moj prvi stik s svetom, odhod iz domačega dvorišča v neznanu, skrivnostno, tuje in privlačno hkrati. S petnajstimi leti sem stopil v malo semenišče minoritskega reda. Gimnazijo sem končal na Ptuju, kjer sem doživljal še zadnje zmagoslavje,

slepe, danes že preživele ideologije. A v samostanu, kjer sem živel, so me vzgajali za dialog, za strpnost in razumevanje drugače mislečih. To me je zaznamovalo.

Po odsluženem vojaškem roku sem preživel leto dni v noviciatu na Cresu, kjer sem se pripravljaj na prve zaobljube in prvo resnejšo odločitev za življenje v minoritskem redu. Bogoslovje sem študiral v Ljubljani, naredil slovestne zaobljube in leta 1983 sem bil posvečen v duhovnika, na spominski podobici ob moji novi maši se nahaja misel sv. Pavla: "Sedaj pa ostane vera, upanje in ljubezen, to troje, največje od teh pa je ljubezen (Rim. 13, 13). Ta vrstica izraza krščansko prepričanje, da je naš življenjski cilj troedinni Bog, in vse, kar človek dela dobrega v življenju, iz vere v Boga, nosi pečat upanja za človeštvo.

Šest let sem opravljal službo vzgojitelja v malem semenišču - Kolbejevem domu v Ljubljani, in v teh šestih letih smo vsako leto z mladimi romali v Assisi. Če prištejem še letošnje romanje, je bilo vseh sedem. Trenutno živim v Parizu.

Kaj te je gnalo, da si začel z romanji v Assisi?

Pobude za romanje so že obstajale, tako da ideja ni moja. Jaz sem jo le poskušal uresničiti, čeprav pri tem delu nisem bil nikoli sam, pač pa vedno dva ali trije bratje. Ni mogoče, da bi

človek sam skrbel za vse. Tako je to delo izraz naših skupnih naporov. Vprašanje je, kaj me je gnalo, da sem vztrajal vsako leto znova. Mislim, da samo ljubezen do Franciška, do njegove duhovnosti in do Assisija, ki še vedno ostaja prepričljivo znamenje te duhovnosti. Osnovno, kar sem želel, je bilo, dati mladim oprijemljivi zgled urersničenega in srečnega življenja človeka, ki je živel evangelijsko.

Kakšni so bili začetki?

Vsak začetek je težak. Spomnim se prve skupine - to je bila skupina Štajerci II, spomladi l. 1984. Bili so koraki v neznanu, tipanje za vsebino, iskanje. Naslednje leto, ko nas je bilo prvič za en avtobus, je bilo še težje. Prvič smo taborili. Imeli smo premalo šotorov, nekateri so bili stari in raztrgani. Glede programa sem se lovil. Na srečo so bili na romanju takrat v glavnem starejši udeleženci, nad dvajset let, tako da je bilo delo z njimi lažje. V bistvu so dojeli stvar, čeprav je bilo treba čakati na večerjo tudi do 11. zvečer. Koliko veselja, sproščenega smeha in pesmi je bilo med nami. To so prelepi spomini.

Po sedmih letih si si pridobil veliko izkušenj in spoznanj...

Da. Vsako leto sem analiziral pomanjkljivosti in spreminjal program, dokler nisem v zadnjih dveh letih našel odgovarjajoče zgradbe za duhovne vaje.

Spoznal sem veliko mladih, z nekaterimi smo še danes prijatelji. Prišel sem tudi do spoznanja, da mladi nosijo v sebi izredne ideale in neprecenljivo lepoto, da so pripravljeni iskati; vendar morda premalo tvegati v veri. Vedno mi je bilo najbolj všeč, da so dojeli Franciška in da jih je zajel.

Kakšno pa je miselno - duhovno ozadje duhovnih vaj?

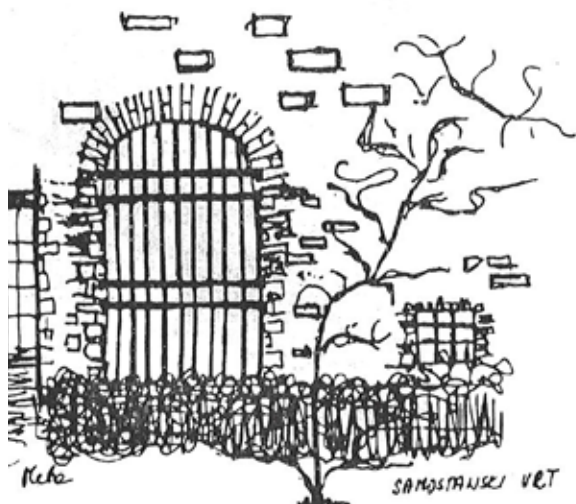
Duhovne vaje v šestih dneh so zamišljene kot sosledje osnovnih prvin krščanskega življenja in v teh prvinah se kaže Francišek kot oprijemljiv zgled s svojo duhovnostjo, ki je izoblikovala njegovo pot. Tako se naša pot od kraja do kraja tudi izoblikuje v določeno celoto. Prvi dan (torek): iskanje resnice, spreobrnjenje in začetek nove poti. Drugi dan (sreda): prisluškovanje božji besedi, pomen tihote in odhod v svet, kjer naj se uresniči Beseda. Božja beseda je Francišku luč, in ta luč je po Francišku luč Assisija, še danes. Tretji dan (četrtek): Pomen božjega učlovečenja za naše življenje, spomin na božič v Greccu. Četrty dan (petek): Kristus se je učlovečil iz ljubezni do človeka, ta ljubezen pa se uresniči v Kristusovem trpljenju. Ta dan se srečamo s Franciškovno ljubeznijo do Križanega, duhovne vaje tu dosežejo vrh, predvsem v zakramentu sprave. Peti dan (sobota): veselje, ki izhaja iz doživete božje ljubezni nas vodi v celodnevno zahvalo v tišini narave, kjer razmišljamo na temo sprava z naravo. Francišek nam s svojo Hvalnico stvarstva

vodnik. Šesti dan (nedelja): rano zjutraj obhajamo mašo na grobu sv. Frančiška. Doživljamo smisel svojega življenja - Kristusovo vstajenje, ki je najgloblji vir upanja za kristjana. Razmišljamo na temo vstali Kristus - središče skupnosti, ki ji pripada (moja župnija, moja skupina...).

Za sodelovanje na takih duhovnih vajah so potrebni pogoji...

Vsekakor. Razen vseh ostalih pogojev, ki se nanašajo na organizacijo duhovnih vaj, so potrebni še pogoji s strani udeležencev. Prvi pogoj je resen namen vsakega udeleženca. Drugi pogoj je sodelovanje vseh: v skupinah, pri molitvi, pri maši... Vse bolj sem prepričan, da je neobhoden pogoj tudi starost. Ne bom razlagal na dolgo. Ker duhovno vaje zahtevajo veliko fizičnega in duhovnega napora, resno osebno sodelovanje in sožitje, mislim, da je minimalna starost osemnajst let. To je še posebej važno zaradi odgovornosti, ki jo nosi voditelj za mladoletne.

Kako vidiš duh Assisija v daljavah prihodnosti?

27. oktobra 1986 so se v Assisiju zbrali predstavniki mnogih veroizpovedi, da bi skupaj s papežem molili za mir. Ta dan pomeni začetek nove pobude, ki so jo dali vrhovni predstojniki frančiškovskih redov: DUH ASSISIJA. Duh Assisija je mir kot vrednota, ki izhaja iz vere. Za nas je ta mir v uresničevanju božje besede in življenja z Jezusom. Glede prihodnosti je moje upanje za nas vse v bistvu tega sporočila: Kristus je naš mir. Upam, da se bo Frančiškov tretji red obnovil ravno s pomočjo ideala, ki ga izraža duh Assisija.

Je ta duh bistveno povezan s frančiškoviimi redovi?

Frančiškovi bratje in sestre, ki živimo v skupnosti, smo prvi poklicani, da bi v sebi pustili rasti to seme, ki ga je vrgel v nas Frančišek, da bi pričevali o resnični svobodi, ki jo je v Evangeliju odkril Frančišek.

Sedaj se nahajaš v Parizu, kaj delaš tam?

Pripravljam se na odhov v Libanon, čeprav je trenutno datum mojega odhoda še neznan. Moral bi oditi že oktobra tega leta, a ker se stvari na Bližnjem Vzhodu zapletajo, je težko reči, kdaj bo prišel ta dan. Čakam da me pokličejo. Učim se arabščino in spoznavam kulturo arabskega sveta. Obenem obnavljam svoje znanje francoščine.

V tem letu sem se srečal s svetom velemesta, z njegovim pritiskom na človeka. Človek se je oddaljil od samega sebe, od sočloveka in od Boga. Vendar tudi tu srečujem ljudi globoke vere in izredne pričevalce evangelija.

V eni svojih zgodnjih pesmi omenjaš pot proti vzhodu ...

Nisem si še prišel na jasno, od kod v meni ta prisposoba, ki se je v mojih mislih velikokrat pojavljala. Vzhod je prisposoba upanja, zame in za svet. Kristusovo vstajenje so včasih primerjali s sončnim vzhodom. Vsakdo hodi za svojo srečo, a brez resnice ni sreče. Redovništvo mi pomeni pot, romanje in iskanje, in lepo je, če ta pot vodi proti vzhodu. Svoje težnje poskušam uskladiti s potrebami reda.

Vsa veličina Frančiška je v njegovi majhnosti, ranjenosti, človeškosti, ki v objemu Križanega vzcveti v veliko svetost. Ob reki romarjev, ki se valj skozi baziliko, se človek vpraša: "Koga častimo?" Resničnost je lahko taka, da pokleknejo pred sarkofagom in stečemo mimo tabrnaklja, častimo svetnika, a pozabljamo na Svetost. Meni je Assisi povedal, da nihče ni velik, če ni na dlani Velikega povzdignjen - tako kot Frančišek.

Nataša

Ob zaključku duhovnih vaj si navadno dal mladim napisati sestavek: Zdaj odhajam iz Assisija... Kako bi ti odgovoril na naslov: Zdaj odhajam iz Slovenije...

Moral bi dolgo razmišljati. Najbolj preprosta se mi zdi misel: svojo preteklost izročam božjemu usmiljenju, svojo prihodnost pa božji previdnosti. Nekoč bom vedel za odgovor, zakaj odhajam; sedaj pa mi ostaja le pot in dediščina, ki mi jo daje na pot moja domovina, kakor mati, v upanju, da bi se vrnil.

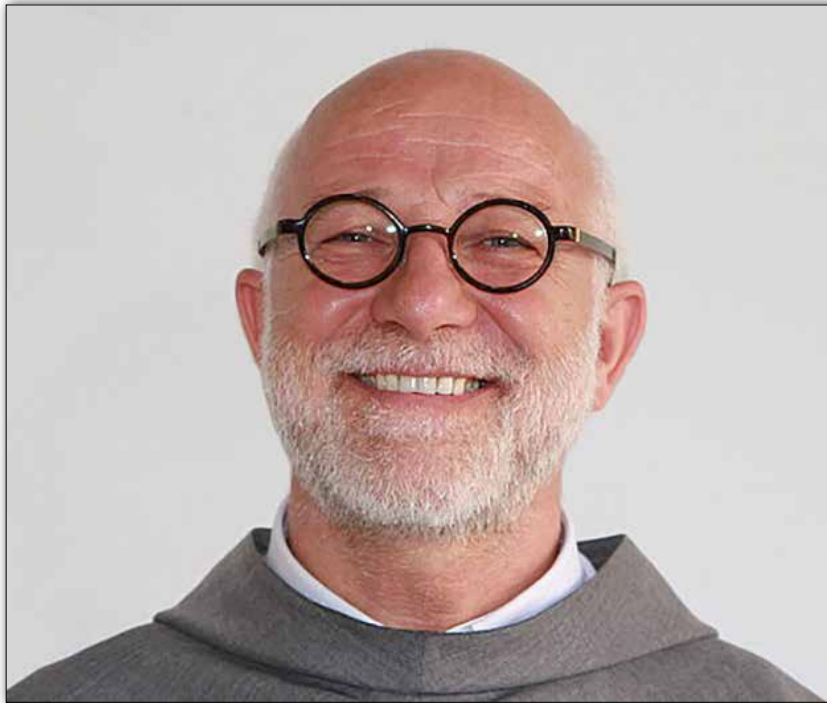
pogovarjal se je p. Janez Šamperl

Vzet izmed ljudi

p. Janez Šamperl

Vzet je bil izmed globoko vernih, preprostih ljudi, prepojenih z duhom Assisija, in postavljen za ljudi, za nadškofa in metropolita v svetopisemski Smirni.

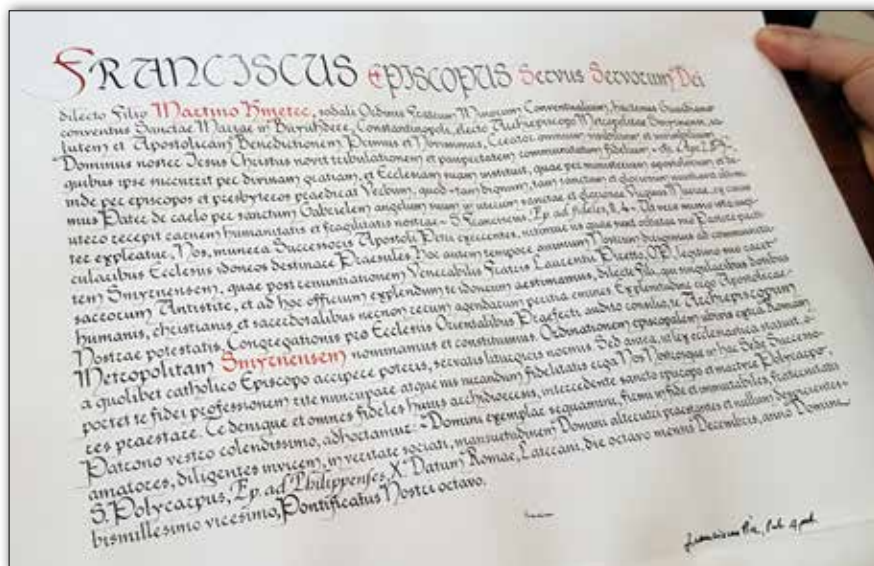
Ne vem, zakaj mi je tako močno ostal v spominu naslov nadškofove mladostne pesmi »Odšel bom proti vzhodu«, ki jo je napisal še kot bogoslovec in objavil v listu Immaculata, ki je bil dolga leta kras minoritskega bogoslovja v Sostrem. V prvi številki Duha Assisija (oktober 1990), ko je že stopal po »vzhodni poti« – bil je namreč na pripravah v Parizu pred odhodom v Libanon – sem ga v intervjuju povprašal po tej pesmi. Odgovoril je, da si ni čisto na jasnem, od kod v njem ta prispevoda vzhoda. »Življenje mi pomeni pot in lepo je, če ta pot vodi proti vzhodu – Kristusovo vstajenje so včasih primerjali s sončnim vzhodom.« In kako blagodejno je bilo slišati besede škofa in metropolita Martina preko valov radia Ognjišče, ko je po škofovskem posvečenju – v verjetno prvem intervjuju – z mirnim, a trdnim in odločnim

glasom dejal, da mu »posvečenje pomeni utrditev in potrditev njegove poti«, res izjemne življenjske poti novega škofa, ki je kot zvest manjši brat svetega Frančiška v duhu pokorščine delal neštete korake v neznanu. Kolikokrat se je samo selil: iz enega samostana v drugega, iz ene države v drugo, iz ene minoritske province v drugo ... Koliko jezikov se je naučil, da bi se lahko čim bolj približal ljudem, vedno na poti, a svoboden, zazrt le v svojega Gospoda.

V Gospodovem letu 2021 pa je skrbna mati Cerkev na pot našega asiškega romarja in misijonarja p. Martina postavila škofovski sedež – katedro; ne zato, da bi na njej sedel in odslej počival na poti, ampak da bi bil »vzor čredi« v svetopisemskem mestu Smirna, ki je edino mesto angela sedmerih Cerkev, ki mu

je bilo poslano Božje pisanje in svetopisemsko upanje, da bo obstalo in kljub trpljenju doseglo »venec življenja«. Edinstveno! Dih jemajoče ... izjemno za verujoče!

Kdo lahko sede na ta svetopisemsko privilegirani škofovski sedež? Nekdo, ki je prehodil ozke in strme poti, ki je preizkušan, poslušal Božje navdihe, ki svoj pogled nenehno usmerja proti vzhodu, ki je podoba Kristusovega vstajenja. Vse to in še veliko več ... je drža

in so koraki na poti p. Martina. Danes čutim kot privilegij, da sva delček poti v malem semenišču v Zagrebu in velikem semenišču v Sostrem prehodila skupaj, ves čas življenja pa v nekakšni povezani oddaljenosti.

Spomini na semenišče v Zagrebu so nepozabni. Bil sem že maturant, Martin pa med nadobudnimi ‚prvčki‘, ki so jim rojile po glavi vsemogoče norije, samo učenje ne. Menda sem bil zelo strog, ko me je magister vzgojitelj zadolžil, da malo popazim na njihovo popoldansko delo in učenje. Dejstvo je, da se je celemu razredu, pa tudi meni, učni uspeh kmalu zelo popravil. Martin je nato skupaj z drugimi nadaljeval gimnazijo na Ptuj. Nekaj časa sva bila skupaj kot bogoslovca v Sostrem, nato pa (veliko pozneje) v Izmirju v Turčiji, kamor me je povabil, da bi mu skupaj z mladimi iz »piranskih« delovnih taborov pomagali pri urejanju odvodnjavanja in tlakovanja okrog cerkve. To so bili nepozabni dnevi ...

A še veliko pred tem se je zgodilo nekaj izjemno pomembnega za vse asiške romarje, bralce te revije in še za marsikoga: p. Martin je »odkril« Frančiškovo mesto Assisi in tja popeljal prvo skupino mladih romarjev. Takrat je opravljal službo magistra – vzgojitelja v malem semenišču v Kolbejevem domu in skrbel za študentsko skupino Štajerci II. To so bili večinoma tudi prvi asiški romarji. Začetki nikakor niso bili lahki. Pri mnogih tehničnih težavah na romanju mu je pomagal p. Jože Lampret. P. Martin pa je kljub težavam vztrajal in iz leta v leto izpopolnjeval program ter izdelal duhovno in miselno ozadje mnogih

V središču škofovskega grba je križ, ki spominja na grb mesta Ptuj, od koder prihaja novi nadškof. Krasijo ga še zvezda, simbol Marije, prebodeni Jezusova in Frančiškova roka, srce v plamenih, simbol škofa in mučenca Polikarpa iz drugega stoletja, ter krstilnica iz bazilike, kjer je v 4. stoletju potekal efeški koncil. Za geslo si je izbral besede: *Evangelij, naše upanje.*

asiških poti. Potem pa je nenadoma močno odjeknilo po provinci in po Sloveniji: p. Martin Kmetec odhaja v misijone ... Za izpraznjeno mesto magistra in vzgojitelja v Kolbejevem domu so bratje na kapitlju izbrali mene, ki sem kot dediščino ob službi vzgojitelja dobil še študentsko skupino in duhovna romanja mladih v Assisi. Hitro sem opazil in spoznal, kako pomemben in neprecenljiv biser je odkril p. Martin. Skupaj s p. Jožetom sva nadaljevala delo, ki je privabljalo vedno več mladih romarjev. Porodil se je prvi vodnik po Frančiškovi poti, pa revija Duh Assisija, pa bratje, ki so se pridružili: + p. Mirko Veršič, ki je romanjem dal svojstven pečat, pa »mali Assisi« v Piranu, pa asiški oljkarji ... in tako vse do današnjih dni. To veliko Martinovo odkritje Assisija rojeva obilne sadove. Romarica Amalija jih je doživela takole: »Zase lahko trdim, da bo ostal Assisi v mojem srcu še dolgo, in to ne kot kraj, ampak kot vzdušje, neminljiv duh sv. Frančiška.«

Hvala ti, p. Martin, začetnik in duhovni oče romanj v duhu Assisija, naš škof in metropolit v svetopisemski Smirni. Veseli smo in ponosni nate (menim, da to lahko zapišem v imenu asiških romarjev vseh generacij) ter hvaležni, da si nam odkril in pogumno začel romanja v Assisi, po stopinjah sv. Frančiška, ki nas utrjujejo v dobrem ter se nam in svetu, še posebej v tem času preizkušnje, kažejo kot prelepo znamenje bodočnosti.

Naj bo Gospodov mir vedno s teboj!

Gorska Marija naj te varuje pod svojim plaščem!

Frančiškov Assisi pa naj bo luč na tvoji poti!

Bodite preprosti kot golobi

Jožef in Tatjana Medved

in romantično je bilo spremljati sončni vzhod po dolgi nočni turi do vrha.

La Verna, gora trpljenja in križev, kjer je Frančišek prejel stigme kot pečat osebnega trpljenja. Zakaj trpljenje, zakaj bolezn, preganjanja, ponižanja, če je Bog ljubezen? Verjetno najbližje srečanje z Bogom Očetom, ki daje smisel trpljenju. Niste sami, jaz sem z vami, pogum. Greccio – prve jaslice, žive, Gospod med nami.

Že kar nekaj desetletij je minilo od prvega romanja v Assisi s p. Martinom Kmetcem (1987). Assisi, mesto rojstva in delovanja sv. Frančiška, je mesto mnogoterih milosti. Sledila so druga romanja, vsako s svojo posebnostjo in milostjo, ki je pomagala v konkretnih situacijah in življenjskih stiskah. Čudoviti kraji bolj ali manj blizu Assisija pričajo o ponižnem svetniku. Cerkev sv. Damijana, kjer je svetnik popravljal Cerkev, kjer smo jo popravljali tudi mi in jo še vedno gradimo v upanju na večno katedralo pri Stvarniku. Porcijunkula, Marijina cerkev, veličastna katedrala manjših bratov, ki je zrasla iz uboštva. Samostan Carceri v samotni, ob poti na goro Subasio. Kako lepo

Od takrat jih skupaj z otroki postavljamo po domovih in se pripravljamo na božič, srečanje z otrokom, živim Bogom. In še mnogi drugi kraji, ki smo jih obiskali in kjer smo videli Božjo prisotnost.

Assisi, Frančiškovo mesto z ozkimi ulicami, mogočnimi zgradbami, katedralama sv. Klare in sv. Rufina ter z mogočno trojno cerkvijo in samostanom na koncu mesta. V spodnji je grob svetnika in mesto za tiho molitev. On, ki je okusil vstajenje in srečanje z Jezusom Kristusom, pravi: Iz viteza in uživača me je spremenil v svoje orodje, dal mi je možnost pričevati za njegovo ljubezen, dal mi je moč živeti v uboštvu brez vsega, smel sem služiti

Assisi leta 1987, levo samostan sv. Frančiška

Skupinska fotografija romarjev s p. Martinom pred samostanom Fonte Colombo

gobavcem, ubogim, živeti ponižno, prepričan, da nisem boljši od drugih, pričevati za njegovo neizmerno ljubezen, smel sem popraviti njegovo Cerkev. Živo izkušnjo srečanja z Bogom je sv. Frančišek izžareval na vsakem koraku in jo najbolj povzema Sončna pesem, ki v prvi kitici pravi:

Najvišji, vsemogočni, dobri Gospod,
Tebi hvala, slava in čast in ves blagoslov.
Tebi, Najvišjemu, edinemu pristoji
in nihče ni vreden tebe imenovati.

Maša s p. Martinom

V kampu ob večerni molitvi

Bivali smo v šotorih v kampu blizu mesta. Vsak dan je bil povezan s potovanjem peš ali z avtobusom, kot je življenje polno potovanj blizu in daleč. Dan smo začeli s

kuhanjem čaja in ga po vrnitvi zaključili s kuhanjem makaronov in molitvijo. Koliko dogodkov, srečanj in lepih vtisov. A vsi pod vtisom duhovnega vodstva p. Martina. Nikoli glasen, a z izredno duhovno močjo in resnostjo nas je vodil po Fračiškovih stopinjah.

V Assisiju sva se spoznala na prvem romanju in najino zadnje romanje s p. Martinom doživela kot zakonca na poročnem potovanju. Dobila sva svoj šotor na robu našega naselja. Frančišek je stopil v najino življenje na poseben način. Romanje, nato simpatija, srečanja tudi izven romanja, v mladinski skupini pri sv. Kolbeju, na duhovnih vajah. Mogoče naju Bog kliče v zakon. Da, poklical naju je. Na poroki je bilo pet duhovnikov, med njimi dva bodoča nadškofa: pokojni Alojz Uran ter novoposvečeni p. Martin Kmetec. Gospod nama je podaril družino, deset otrok, možnost, da kljub svojim slabostim in nemoči oznanjava evangelij. Vedno sva čutila pomoč svetnika, ki naju je združil.

Po desetih letih zakona sva se zopet znašla v Assisiju, na romanju v Rim, na srečanje s svetim očetom, na srečanje mladih. V drugačni situaciji, z drugimi problemi, vendar nikoli sama, saj je On vedno z nama.

»Siate semplici come le colombe« (bodite preprosti kot golobi) je izrek, ki nas je spremljal na vsakem romanju in kasneje doma. Na vseh mestih so beli golobi, Frančišek je spoštoval in ljubil naravo. Še pomembnejša je preprostost, enostavno biti Božji otrok, zavarovan pri Očetu, saj veš, da te Oče ljubi in ti želi najboljše. Tako postaneš sodedič z Jezusom, dedič večnega življenja. Mi toliko stvari ,zakompliciramo', da postanemo utrujeni. Oče pa želi, da smo preprosti, da vstopimo v njegovo voljo, da postanemo sveti kot Frančišek, ki je bil preprost in svet. V tej preprostosti je ljubil tudi sovražnike in šel na Vzhod iskat

Bodite preprosti kot golobi!

mir za vse ljudi. Tudi p. Martina kot nadškofa na Vzhodu spremlja in varuje sv. Frančišek. Zaupana mu je mala, a pomembna čreda v mestu prvih krščanskih skupnosti.

Pismo oljkarjem (zadnje iz Assisija)

p. Janez (še) iz Assisija

Sloveniji. V poslovilnem pismu mi je o vas, dragi oljkarji, zapisal pomenljive besede: »Z ganjenostjo se spominjam slovenskih prostovoljcev, tvojih prijateljev, ki so postali tudi naši prijatelji; njihovega neprecenljivega dela v oljčnem vrtu in spoštljive podelitve samostanskega življenja.«

V prihodnjih dneh (če Bog da) se torej vračam v Slovenijo. Provincialni minister me zaenkrat pošilja v samostan Sv. Trojice v Halozah (Podlehnik). Močno upam, da se bomo, takoj ko bo mogoče, videli na eno- ali dvodnevnem srečanju (tam je velik dom duhovnih vaj s 30 posteljami). Izročiti vam moram asiške »zlate medalje«, ki jih patri iz Svetega samo-

Danes (sobota, 27. 2.) sem večkrat pomislil na vas, dragi oljkarji. V spodnji baziliki je kardinal p. Mauro Gambetti daroval sv. mašo ob zaključku našega kapitlja (velike skupščine), ki je prinesel kar nekaj sprememb in novih bratov v Sveti samostan, obenem pa omogočil, da se nekateri lahko vrnemo v svojo provinco. Med slednjimi sem tudi jaz, zato je bil moj mašni namen V ZAHVALO. V zahvalo za tolike milosti, stvari in dogodke, ki sem jih bil v skoraj sedmih letih v Assisiju deležen; v zahvalo tudi za slovenske oljkarje, ki ste Assisiju in Svetemu samostanu s svojo pridnostjo, spoštljivostjo in dobro voljo vtisnili neizbrisni pečat.

Tudi novi kustos p. Marco Moroni vas pozna, saj nas je nekaj let spremljal v Assisiju, bil pa je tudi z menoj v

stana pošiljajo za vas, in vam povedati novice iz Assisija, predstaviti tukajšnja razmišljanja bratov in razložiti »še

skrite« načrte glede našega nadaljnega skupnega dela. Naj nas vedno navdihujejo besede sv. Frančiška: »Bratje in sestre, dokler imamo čas, delajmo dobro!«

Pozdravljajo vas torej novi kustos p. Marco in vsi bratje! Iz srca vas pozdravlja tudi kardinal p. Mauro Gambetti! In seveda jaz, ki se že veselim srečanja z vami pri Sv. Trojici v Halozah. Od tam se vam bom pravočasno (če Bog da) oglašil z naslednjim pismom in vabilom.

Mir in dobro!

Osmerosmerka

Pripravila Neža Tomažič, ilustrirala Ivana Žigon

Dragi prijatelj, vabim te na pot skozi postni čas in veliki teden vse tja do velike noči. Preberi besedilo in besede, ki so zapisane z velikimi črkami, poišči v osmerosmerki. Črke, ki na koncu ostanejo, prepiši in dobil boš rešitev, ki jo pošlji na naslov uredništva. Tri izbrance bomo nagradili. Potem pa pobarvaj še ilustracije, da bo ta stran bolj vesela.

Postni čas

Postni čas se začne s pepelnično sredo. Duhovnik na nas posuje PEPEL v znamenje spokornosti.

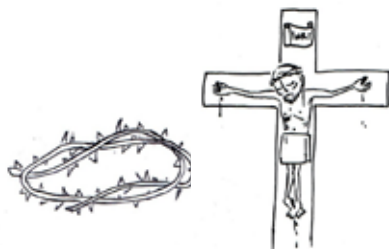
Cvetna nedelja

OSEL prinese Jezusa v mesto Jeruzalem. Ljudje predenj polagajo ZELENE, ga pozdravljajo in vzklikajo »HOZANA!«.

Veliki četrtek

Jezus z učenci obhaja zadnjo večerjo. KRUH in VINO postaneta Jezusovo TELO in KRI. Z UMIVANJEM nog učencem Jezus pokaže, kako naj ljubimo bližnjega. Nato se umaknejo na Oljsko goro, kjer Jezus moli in poti krvavi POT. JUDA pokaže vojakom, kje je Jezus, in ti ga odpeljejo.

Veliki petek

PILAT zaslišuje Jezusa. Trnova KRONA in BIČ, s katerim ga tepejo, zelo bolita. Obsodijo ga na smrt. Sam nese svoj KRIŽ, na katerega ga pribijejo z ŽEBLJI. Ob treh popoldne Jezus zakliče: »Moj BOG, zakaj si me zapustil!« in umre.

Velika sobota

Jezus na ta dan leži v grobu, povit v POVOJE.

Velika noč

ALELUJA! GROB je prazen. Jezus je vstal. Prikaže se učencema na poti v EMAVS, kasneje pa tudi drugim. Pokaže jim svoje RANE. VESELJE je veliko!

J	U	D	A	O	K	R	I	T	A
K	V	M	S	N	R	T	V	A	L
R	G	E	I	I	O	A	E	L	E
U	R	J	J	V	N	S	S	I	L
H	O	Z	A	N	A	E	E	P	U
J	B	P	O	T	E	N	L	L	J
O	T	E	Ž	E	B	L	J	I	A
V	E	P	I	N	O	I	E	E	N
O	L	E	R	A	G	J	Č	Z	E
P	O	L	K	R	E	M	A	V	S

Velik pastir male črede – reportaža s škofovskega posvečenja p. Martina Kmetca v Izmirju

p. Igor Salmič

»Ej, a si se že testiral?« To je bilo najpogostejše vprašanje v zadnjih dneh pred odhodom v Turčijo konec letošnjega januarja. Zdelo se nam je neverjetno, da s Ptuja nismo smeli na Hajdino, lahko pa smo odpotovali v Turčijo, seveda s posebnim razlogom: škofovsko posvečenje slovenskega minorita p. Martina Kmetca je bil namreč zgodovinski dogodek. P. Martin je na škofovsko posvečenje v Izmir, ki je potekalo 2. februarja 2021, z gostoljubno gesto povabil nekaj svojih sorodnikov in rojakov iz Slovenije. Na pot se je odpravilo sedem članov ekspedicije: trije redovniki (p. Milan Kos, p. Robert Bahčič in p. Igor Salmič) ter štirje člani Kulturnega društva Podlehnik in moške sekcije Zbora svetega Viktorina Ptuj: Dušan Winkler, Maks Feguš, Peter Feguš in Janez Feguš. Na pot smo se podali 29. januarja popoldne, v domovino pa smo se vrnilo 5. februarja. Predstavil bom nekaj utrinkov, ki so nas nagovorili.

Petek, 29. januar 2021: Ker v času epidemije nismo navajeni potovati, smo si rekli, da za vsak primer pridemo na letališče Brnik vsaj tri ure pred predvidenim poletom. Letališče je bilo ob 17. uri pusto in prazno in bali smo se, ali sploh obratuje. Priskrbeli smo si vse potrebne dokumente; najpomembnejši med njimi pa ni bil potni list, ampak negativni PCR-test na novi koronavirus. Ko se je bližala ura poleta, se je tudi letališče že lepo napolnilo. Na isto letalo, ki je letelo v Carigrad, so se vkrcali tudi slovenski nogometni sodniki, ki so odpotovali na priprave v Antalijo. Letalo se je počasi napolnilo in zgrabila nas je panika: če tukaj ne bomo dobili covid, potem ga ne bomo nikjer drugje. Sicer je bilo nekaj opozoril o spoštovanju varnostne razdalje, a resničnost je bila povsem drugačna. V Carigradu smo pristali malo čez polnoč po lokalnem času. Časa za let proti Izmirju nismo imeli veliko, zato smo se na največjem letališču na svetu morali počasi podvizati, da smo še pravočasno prispeli do izhoda, od koder smo skočili na naslednje letalo. Brez večjih pretresov smo okrog 3. ure zjutraj varno pristali v Izmirju. Tam sta nas z velikim veseljem pričakala p. Martin Kmetec in spreobrnjeni Turek diakon Nicolas. Peljala sta nas do škofijske kurije, ki se nahaja v bivšem kapucinskem samostanu in je bila naš dom v teh dneh.

Sobota, 30. januar 2021: Šli smo na kratek sprehod po mestu Izmir. Presenetilo nas je, da je bilo štirimilijonsko mesto povsem prazno, le na kakšnega zapuščenega psa smo naleteli. P. Martin nam je razložil, da v času epidemije covid Turki čez vikend ne smejo zapustiti svojega doma. Na lastne oči smo se prepričali, da ljudje te stroge ukrepe upoštevajo. Pa tudi policija. Ko smo se sprehajali ob morju, so nas varuhi reda hitro legitimirali, da so se prepričali, da nismo domačini, temveč tujci. Za tuje turiste omejitev gibanja namreč ne velja. Ogledali smo si nekatere katoliške cerkve v središču mesta: cerkev sv. Polikarpa (kjer biva nadškof), stolnico sv. Janeza Evangelista

ter cerkev Device Marije, kraj škofovskega posvečenja. Slednja cerkev je edina v mestu, ki je potresa v zadnjih letih nista tako močno prizadela kot vse ostale. Samo v njej je bilo omogočeno bogoslužje z verniki. Nekatere cerkve se sedaj prenavljajo, kar je velik finančni zalogaj, zato se domačini po pomoč obračajo tudi v tujino, predvsem v Nemčijo in Italijo. Na škofiji smo spoznali upokojenega nadškofa msgr. Lorenza Piretta, ki nas je navdušil

Cerkev Device Marije, zunanjščina

Cerkev Device Marije, notranjščina

Cerkev sv. Polikarpa

s svojo pozornostjo in spravljal v dobro voljo s svojim humorjem. Posebej pa sta nas navdušili dve redovnici, Italijanki po rodu, ki predano in zvesto opravljata različne službe na škofiji.

Nedelja, 31. januar: Ogledali smo si stari del mesta Izmir, ki se je nekoč imenoval tudi Smirna. Smirna je nadvse pomemben kraj za kristjane, saj gre za eno od sedmih Cerkva, na katero se je v Knjigi razodetja obračal apostol Janez: »Vem za tvojo stisko in za tvoje uboštvo – vendar si bogat« (Raz 2,9). Apostol je po eni strani izpostavil materialno uboštvo, po drugi pa duhovno bogastvo smirnske Cerkve. Eden prvih smirnskih škofov je bil apostolski oče sv. Polikarp, učenec apostola in evangelista Janeza ter sedanji zavetnik nadškofije. Gospod je po apostolu Janezu Smirni na koncu namenil še nekaj spodbudnih besed: »Bodi zvest vse do smrti in dal ti bom venec življenja« (Raz 2,10). Cerkvi, ki je bila močno preizkušana zaradi preganjanja, je Kristus, Prvi in Zadnji, Alfa in Omega, vlival pogum in tolažbo. Počasi smo se začeli zavedati pomembnosti smirnske Cerkve, ki nima samo bogatega zgodovinskega izročila, temveč je tudi danes poklicana, da ostaja zvesta Gospodu in s tem daje upanje mnogim drugim krajevnim Cerkvam, ki so se utrudile na poti za Njim. V mestu smo si najprej ogledali staroveško središče, kasneje pa tudi starodavno utrdbo na vrhu hriba, od koder se odpira prelep pogled na Izmir. Tu je tudi kraj – sicer ne posebej označen – mučeništva škofa sv. Polikarpa, ki je za Božje kraljestvo leta 155 daroval svoje življenje. Popoldne smo odpotovali na drug konec mesta ter obiskali cerkev in samostan sv. Helene, kjer je v prvem obdobju svoje turške avanture deloval p. Martin. Trenutno tu biva in deluje škofijski duhovnik s Poljske. Pokazal nam je vsa obnovitvena dela v cerkvi in župnišču.

Ponedeljek, 1. februar: Škofovsko posvečenje se je nezadržno bližalo, pritisk je naraščal in pevci so imeli intenzivne pevske vaje. Ostali smo se odpravili proti severu in obiskali Pergamon. Mesto je znano po tem, da je po njem dobil ime pergament, ki naj bi ga tu iznašli. Od tu je izhajal tudi znameniti zdravnik Galen, katerega teorije so dolgo časa vplivale na evropsko medicino. Mesto z

akropolo skriva veliko zakladov, med njimi Hadrijanov oz. Trajanov tempelj in Zevsov oltar, ki so ga arheologi pred 150 leti po odkritju odnesli kar s seboj v Berlin. Seveda pa mesto povezujemo tudi z apostolom Janezom, ki Pergamon (podobno kot Smirno) omenja v Knjigi razodetja in pohvali zvestobo tamkajšnje krščanske skupnosti: »Vendar se držiš mojega imena in nisi zatajil vere vame« (Raz 2,13). Zavedajoč se slabosti človeške narave, Jezusov najljubši učenec Pergamonu polaga na srce: »Spreobrni se torej!« (Raz 2,16). Isti apostol je svoje tretje pismo namenil prav škofu Gaju iz Pergamona.

Pergamon

Zalotil sem se v razmišljanju, kako močna je morala biti vera in zvestoba male krščanske skupnosti, da je obstala in prekvasila tedanje močne poganske kulte in pogansko kulturo.

Torek, 2. februar: Dočakali smo dan D, praznik Gospodovega darovanja v templju, ki je bil izbran za dan škofovskega posvečenja. Vsekakor zelo močna simbolika ob posvetitvi redovnika za nadškofa. A preden je bil ta dan zaznamovan z velikim veseljem, je moral skozi veliko preizkušnjo. Nepričakovano nam jo je zagodlo slabo vreme. Izmir je v noči s ponedeljka na torek zajelo močno deževje, ki je poplavelo večji del mesta, tudi cerkev, kjer naj bi bilo škofovsko posvečenje. Toliko dežja domačini ne pomnijo vsaj štirideset let.

Črpanje vode, ki je zalila cerkev tik pred posvečenjem

Bali smo se, da ta dan sploh ne bo prišlo do velikega dogodka. Pri kosilu so nas obvestili, da posvečenja ne bo ob 16. uri, temveč v najboljšem primeru uro in pol kasneje. Vodo so prostovoljci iz cerkve uspešno odstranili s črpalko. Strah se je sčasoma polegel, dež je pojenjal in s slovesno mašo smo lahko pričeli ob 17.30 po lokalnem času. V cerkvi so se ob upoštevanju protikoronskih ukrepov zbirali verniki, tako domačini kot gostje. Lepo je bilo videti predstavnike različnih krščanskih Cerkva, tako katoliških kot pravoslavnih in protestantskih.

Predstavniki Cerkva

Posebej smo se razveselili slovenskega veleposlanika v Turčiji mag. Primoža Šeliga. Kljub temu da so kristjani v Turčiji le mala čreda, se je pri obredu dihal zrak veseljnosti. Ta se je občutila že pri posvečevalcih, saj so bili navzoči trije škofje različnih narodnosti iz različnih katoliških Cerkva in obredov. Glavni posvečevalec je bil msgr. Paul Russell, apostolski nuncij v Turčiji, sopusvečevalca pa msgr. Lorenzo Piretto, dosedanji nadškof v Izmirju, in msgr. Ramzi Garmou, nadškof kaldejskih katoličanov v

Posvečevalci

Kvartet pevcev iz Slovenije

Diyarbakirju. Sveto mašo je z ubranim petjem lepo popestril že omenjeni kvartet iz Ptuja oz. Podlehnika.

Med obredom so se mi odstirale različne misli in občutja. Ob poškodovanih cerkvah v mestu sem imel pred seboj prizor, kako Bog naroča sv. Frančišku Asiškemu, naj popravi cerkev. In p. Martin je prejel podobno poslanstvo. Po eni strani me je obdajala radost, da je papež v p. Martinu prepoznal vrednega naslednika sv. Polikarpa, po drugi strani pa je bila navzoča tudi skrb zaradi težke odgovornosti ob prevzemu nadškofije in nezavidljivega položaja krščanske skupnosti. Kdor pozna položaj kristjanov v Turčiji, se zaveda, da ni romantičen. Ko ravno omenjam sv. Polikarpa, se mi zdi, da so današnji časi podobni njegovim: Cerkev je bila takrat mala skupnost, v milosti in nemilosti vladarjev, ki so jo preganjali. Danes ni veliko drugače. Sedanjost spominja na predkonstantinsko Cerkev, ko skupnosti Jezusovih učencev ni bilo omogočeno svobodno oznanjevanje. A kakor je bila v Pavlovih in Polikarpovih časih mala čreda kristjanov zelo živa in je prekvasila družbo, tako z upanjem zrem tudi na smirnsko nadškofijo in Cerkev v Turčiji, da bo kljub malemu občestvu ostala živa priča Kristusovega odrešenja. Bolj kot nam v Sloveniji je kristjanom v Turčiji jasno, da Cerkev ni od tega sveta.

S sobratoma po posvečenju

Bratski objem

Ob zaključku škofovskega posvečenja se je p. Martin Kmetec zahvalil za dar škofovskega posvečenja: »Ob nagovoru vam vsem mi prihajajo na misel besede prijatelja škofa: 'Dobrodošli v škofovskem kolegiju naslednikov apostolov /.../ vendar ne pozabite, da bo Božja sodba do nas zahtevnejša!' Tega se globoko zavedam, zato vas prosim, da mi pomagate in molite zame, da bo

moje upanje vedno močno, moja vera živa in da bo moja ljubezen vedno delovala.«

Sreda, 3. februar: Dan po posvečenju smo se vsi skupaj odpravili na romanje v Marijino hišo nad Efezom, kjer je novi smirski nadškof daroval zahvalno mašo in svojo nadškofijo priporočil Marijinemu varstvu. Gre za posebej milosten kraj, saj naj bi po lokalni tradiciji tukaj dejansko živela Božja Mati in bila od tu tudi vzeta v nebo. To izročilo sloni na številnih videnjih mistikinke Anne Katherine Emmerick, ki je živela na prehodu med 18. in 19. stoletjem. Po njenem pripovedovanju naj bi Marija prišla v Efez z apostolom Janezom, potem pa naj bi se umaknila v bližnji samotni kraj v gorah, kjer naj bi z njo

živeli še dve ženi. In p. Martin si res ni mogel izbrati lepšega kraja za evharistično bogoslužje.

Popoldne si je en del skupine pred vrnitvijo v Izmir ogledal še staro mesto Efez, tako grško-rimski kakor tudi bizantinski del. V bizantinskem delu smo občudovali ostanke velike krščanske bazilike, kjer se nahaja grob apostola Janeza, v grško-rimskem Efezu pa smo 'pasli oči' nad Celzovo knjižnico, rimskim amfiteatrom, termami, mnogimi svetišči, vse dokler nismo dospeli do ogromne Marijine bazilike, na kraj, kjer se je leta 431 obhajal tretji vesoljni koncil po vrsti, ko so slovesno razglasili Marijino božje materinstvo.

Zahvalna maša v Efezu

Pred Celzovo knjižnico v Efezu

Efez se velikokrat omenja v Svetem pismu: nanj se je obračal apostol Janez v Razodetju (2,1–7), o njem pa govorijo tudi Apostolska dela (18,19–19,40) in Pavlovo pismo Efežanom. Tu je Pavel bival tri leta in zapustil nezbrisen pečat s svojim učenjem in zgledom, ob tem pa ni manjkalo vznemirjenja in uporov, saj so se mnogi bali, da bo Pavel s svojim oznanjevalnim delom uničil znameniti kult boginje Artemide.

Četrtek, 4. februar. P. Martin nam je omogočil, da smo se v eni izmed izmirskih bolnišnic lahko testirali. Oddahnili smo si, ko smo dobili negativen PCR-izvid. Novi nadškof je imel veliko obveznosti ob začetku prevzema nadškofije, vsi ostali iz skupine pa smo obiskali še en kraj,

tesno povezan s sv. Pavlom: Milet. Tu je apostol narodov srečal starešine iz Efeza in jim namenil poslovilni govor, ki je neke vrste Pavlova duhovna oporoka (Apd 20,18–36). Ko smo zrlili na kraj, kjer naj bi Pavel nagovoril starešine, smo tudi mi prebrali to besedilo. Priznam, da je bil ob škofovskem posvečenju to zame eden najmočnejših trenutkov celotnega bivanja v Turčiji. »Moje življenje ni omembe vredno, samo da dokončam svoj tek in dovršim službo, ki sem jo prejel od Gospoda Jezusa, da izpričam evangelij o Božji milosti ... Hodil sem med vami in vam oznanjal kraljestvo, a zdaj vem, da mi poslej nobeden izmed vas ne bo več gledal v obraz ... Pazite nase in na vso čredo, v

kateri vas je Sveti Duh postavil za škofove, da bi pasli Božjo Cerkev, ki si jo je pridobil s svojo krvjo ... Vsem sem vam dal zgled, kako moramo s trdim delom pomagati slabotnim in se spominjati besed Gospoda Jezusa, ki je rekel: 'Večja sreča je dajati kakor prejemati.' Po teh besedah je pokleknil in vsi skupaj so molili. Nastal je velik jok, vrgli so se Pavlu okrog vratu in ga v slovo poljubljali.« Ob tem sem se zamislil: Kakšna bo moja duhovna oporoka? Kaj bo ostalo od mojega dela ob koncu življenja? Zaželel sem si, da bi od vsega Pavlovega naročila vsem nam ostale žive besede: »Večja sreča je dajati kakor prejemati.« To je zapuščina svetega Pavla in novega smirnškega nadškofa p. Martina, ki je s polno razpoložljivostjo dal samega sebe za to zahtevno apostolsko službo.

Rimski amfiteater v Efezu

Milet

Petek, 5. februar: Prišel je dan slovesa. Po zajtrku smo se poslovili od p. Martina, a le za kratek čas, saj skupaj načrtujemo, da nas bo v Sloveniji obiskal konec junija. Diakon Nicolas in redovni sestre so nas prijazno spremlili do izmirskega letališča, kjer smo se najprej vkrcali na letalo za Carigrad, po dobrih petih urah čakanja pa še na letalo za Brnik. Polni nepozabnih vtisov smo se s hvaležnostjo v srcu vrnili na svoje domove, zavedajoč se posebnega privilegija, ki smo ga bili v teh dneh deležni.

Na tem mestu se nadškofu in metropolitu msgr. p. Martinu Kmetcu iz srca zahvaljujem za gostoljubje in domačnost, ki smo ju bili deležni vsi gostje iz Slovenije. Verjamem, da se je tudi njemu utrnila kakšna solza sreče, ko je sredi Izmirja ob navzočnosti sobratov in prijateljev zaslišal slovensko pesem.

Čestitka generalnega ministra p. Martinu Kmetcu

Prot. št. 0092/2021

Tokio, 2. februar 2021

S.E.R. br. Martin KMETEC OFMConv.
nadškof metropolit Smirne (Izmir)
Turčija

Dragi sobrat,

z daljne Japonske, kjer se udeležujem rednega provincialnega kapitlja Province brezmadežnega spočetja Blažene Device Marije, se obračam nate z voščilom blagoslova in zagotovilom svoje molitve.

Gospod te je izbral, da boš vodil latinsko Cerkev, ki je kot romarka navzoča v smirnski škofiji. Gre za področje, ki je zelo zgodaj spoznalo krščanstvo. Vem, da je tvoje misijonarsko srce manjšega brata že napolnjeno z ljubeznijo do črede, ki jo moraš sedaj spremljati kot pastir.

Izzivom, ki jih ta služba nosi že sama po sebi, se pridružuje tudi sedanji zgodovinski trenutek, ki je zaznamovan z znatnimi težavami. Prosim torej Svetega Duha, da ti ob maziljenju pri današnji posvetitvi v škofa podari tudi luč svoje modrosti in moč svoje milosti.

Naj te varuje Najvišji, Bog usmiljenja in dobrote.

br. Carlos A. Trovarelli
generalni minister

Iz Frančiškovich logov

**brat
francišek**
https://www.franciskani.si/?page_id=383

Lanski postni čas nam je v obliki protikoronskih ukrepov prinesel nenadejano odpoved velike večine dogodkov. Takih odpovedi do takrat nismo bili navajeni. Ves svet se je za nekaj tednov skorajda ustavil. Zaradi virusa. Zločesti virus sicer še vedno lomasti po vsem svetu, vendar je človeštvo že iznašlo različna cepiva, ki bodo ustavila njegovo širjenje.

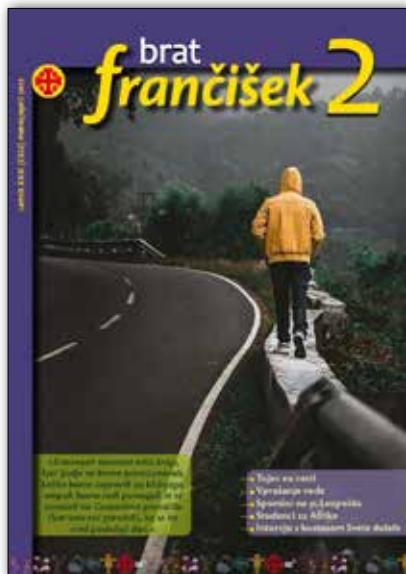
V boju zoper virus greha vsako leto obhajamo postni čas, ki nas spomni na Jezusovo žrtev – učinkovito cepivo zoper greh. Odpovejmo se grehu, odločimo se za Ljubezen!

Tokratna številka revije Brat Frančišek nam v rubriki *Frančiškova duhovnost* prinaša razmišljanje kapucina br. Luka Modica o drugem poglavju okrožnice papeža Frančiška *Vsi smo bratje*, ki ima naslov *Tujec na cesti*.

Kateheza OFS nam v luči skrbi za skupni dom spregovori o vprašanju sestre vode, ki mnogo koristi – ponižna, dobra in čista.

Za nami je tudi tradicionalno srečanje obeh goriških bratstev OFS, ki je tokrat zaradi znanih razlogov potekalo malo drugače.

Med znanimi člani Frančiškovega svetnega reda bomo spoznali blaženega Petra iz Siene, ki je imel dar, da je govoril le o stvareh, katerih vzrok je poznal.

Mineva 210 let od prihoda bratov frančiškanov na Kostanjevico v Novi Gorici, svež pa je še spomin na pred letom umrlega p. Leopolda Grčarja, ki je močno zaznamoval mnoge brate in sestre OFS.

Ne spreglejte *Žetve*, ki ponuja razmišljanje ob desetki rožnega venca.

O pomenu vode bi gotovo imeli veliko povedati vsi, ki so zaradi projekta *Studenci za Afriko* prišli do pitne vode v svojem kraju.

Dogajanje minulega leta je močno zaznamovalo tudi življenje v Sveti deželi. Preberite intervju s kustosom Svete dežele p. Francescom Pattonom OFM.

Vsem bralkam in bralcem želim poglobljen postni čas in umirjeno pripravo na veliko noč Jezusovega vstajenja!

p. Janez Papa

Frančiškov prijatelj
<https://www.kapucini.si/>

Iz vsebine prihodnje številke Frančiškovega prijatelja:

Številka, ki je pred nami, bo spregovorila o Upanju. Ker obhajamo leto sv. Jožefa, smo to in prihodnje teme vzeli iz litanij v čast sv. Jožefu. Tako je polni naslov Upanje bolnikov.

Ob predstavitvi teme o upanju tudi sami vidimo, kako Bog polaga upe v nas. V intervjuju nam Slavko Žižek, ki je član Frančiškovega svetnega reda, spregovori o upanju. Najboljše nas šele čaka, ko se odločimo, da bomo sledili Gospodu, kamor nas kliče. Tako nam sporoča br. Jan Dominik Bogataj, frančiškan. Pred nami se razprostirajo dogodki iz misijona v Etiopiji. Nagovarjajo nas tudi novi svetniki in kapucinski misijonar in škof br. William Fey. Br. Mitja nam je predstavil, kaj pomeni "zelena" Cerkev v Franciji. Tudi za nas izziv, da se zavedamo, da nam je stvarstvo dano od Boga in da moramo biti zanj odgovorni.

Tokrat je številka brez pomembne vsebine, ki je mozaik, saj pandemija ne omogoča druženj in srečanj. Zato pa toliko bolj ostaja upanje, da je ta prostor prazen samo v tej številki.

Hvaležna sem, da sem Frančiškova

p. Andrej Sotler

Kdo ve, kaj je FRAMA? To je kratica za FRANčiškova Mladina. Frančiškova mladina pa so tisti mladi, ki jih je nagovoril asiški Ubožec. Družijo se v bratstvih. Ker pa vedo, da vsaka struktura potrebuje ogrodje, so to dejstvo vzeli resno. Na narodnem kapitulju so lani izvolili novo vodstvo, narodni svet, ki ga vodi Neža Tomažič. Z njo se je pogovarjal p. Andrej Sotler.

**Kdo je Neža Tomažič?
Od kod prihaja? Kaj jo veseli?**

Najprej je Neža ljubljena Božja hči. 😊 Je framašica, ki ima rada svetega Frančiška, bratstvo FRAME in FRAMA način življenja. Je študentka slovenistike in teologije, ki želi nekoč kot učiteljica navduševati otroke in mladostnike. Je tudi organistka, ki najbolj uživa, ko ob praznikih spremlja poln kor pevcev, ki pojejo Bogu v čast. Prav tako je nežna dušica, ki rada prisluhne drugim in rada poskrbi zanje. Je Primorka, ki v času

študija na daljavo pravzaprav res uživa, ker lahko biva v lepi Vipavski dolini.

**Kaj ti je pomembno in kaj te žene v življenju?
Kaj te spodbuja, ko sprejemaš nove izzive?**

Mislim, da je najbolj pomembna stvar, ki sem se je v življenju naučila, to, da nisem sama. Nisem sama, ker je ob meni brezpogojno ljubeči Bog in mnogi dobri ljudje, po katerih se ta Božja ljubezen razodeva. In to me žene naprej v življenju ... Ker se v zavedanju, da nisem sama, počutim varno in ljubljeno, hkrati pa tudi odgovorno, da skrbim za druge in z njimi delim veselo novico odrešenja. Potem ni težko sprejeti novih izzivov, saj so to le odgovori na klic Očeta, ki odpirajo moje srce za služnje drugim. No, seveda se mi ob sprejemanju izzivov pojavijo tudi dvomi in strah, a včasih je treba preprosto zaupati, da je nekaj dobro in prav, čeprav tega ne moreš zagotovo trditi.

Za kaj si v življenju, na poti, ki jo hodiš, tudi na novi poti predsednice NS FO in FRAMA, hvaležna?

Najprej sem hvaležna za dar življenja. Koliko lepše je postalo moje življenje, ko sem ga začela živeti in sprejemati kot dar, ko sem postala zanj hvaležna. Tega sem se naučila v osebni preizkušnji in v času življenja v skupnosti Cenacolo. Ko sedaj gledam nazaj, sem hvaležna tudi za to preizkušnjo in poti, na katere me je peljala. Hvaležna sem, da sem Frančiškova in da pripadam bratstvu FRAME. To je res velik del mojega življenja. Hvaležna sem, ker se po zgledu svetega Frančiška učim biti

vedno bolj Kristusova in pustiti, da bi on deloval v meni. Hvaležna sem za naše bratstvo v Šiški. Lepo je, da smo framaši povezani v bratstva, kjer lahko res rasteemo in skrbimo drug za drugega. Pa tudi zato sem hvaležna, ker vem, da naše bratstvo ni edino: toliko drugih po Sloveniji in po svetu hodi isto pot! Hvaležna sem tudi, da lahko FRAMI služim kot predsednica Narodnega sveta: to nalogo res sprejemam kot služenje framašem. Vem, da pot ne bo vedno enostavna, ampak verjamem, da bo darovanje vseh, ki smo v Narodnem svetu, posejalo nekaj semen v to FRAMA zemljo ... Kdo, kdaj in koliko bo žel, pa ve le Bog. Prav zares sem hvaležna za tiste dobre ljudi, ki me na tej poti spremljajo, podpirajo in imajo radi.

Morda želiš še sama kaj sporočiti – kakšno misel, svetopisemski citat, ki te vodi, spremlja, žene dalje?

Ena od takih mislih, ki me spremljajo in ženejo naprej, je iz pesmi skupine Svetnik: »Ko ne zmorem, zmoreš Ti.« Bog ne zahteva, da zmoremo vse, čeprav si včasih morda tako mislimo ali pa naivno upamo. Preprosto moramo pustiti, da v nas dela in deluje On, pri katerem ni nič nemogoče. Sama se moram večkrat spomniti na to, in ko se tega zavem, lažje sprejem tudi svojo majhnost in človeškost.

Trkamo na vaše dobrotno srce, da nas tisti, ki želite, materialno podprete. Revija ostaja še naprej v osnovi brezplačna in denar ne sme biti razlog, da bi revijo odjavili, če si jo resnično želite. Veseli smo namreč, da lahko prinašamo v vaše domove duhovne spodbude, besede miru ali tolažbe ter Božji blagoslov. Tudi če nas materialno ne boste mogli podpreti, vas prosimo za podporo vsaj z molitvijo, ki je neprecenljiva.

Nekateri oddajate svoj prostovoljni dar kateremu od naših bratov minoritov osebno in ga lahko še naprej. Drugi pa sprašujete za številko računa, zato jo objavljamo:

TRR: **SI56 0420 2000 3336 155**

Slovenska minoritska provinca, Minoritski trg 1, 2250 Ptuj

Pripis: **Prispevek za revijo Med nami** – Duh Assisija in Brezmadežna

Za vsak vaš najmanjši dar se vam že vnaprej najlepše zahvaljujemo. Mir in dobro.

Glavna urednica Doroteja Emeršič

ROMANJA V ASSISI 2021

Morda se že sprašujete, kaj bo letos z romanji v Assisi ...

Največ o tem ve pater, ki še malo »diši« po Assisiju, saj se je pravkar vrnil od tam. To je p. Janez Šamperl. Sedaj živi in dela v samostanu pri sv. Trojici v Halozah. Seveda ne more kar takoj »preklopiti« na slovenske frekvence, gotovo veliko razmišlja o svojem in našem dragem Assisiju in o tem, kaj bi naredili, da se ne bi pretrgala nit slovenskih romanj v Assisi.

A vsaj za letos ŠE ni računati na duhovne vaje, kakor smo jih vajeni - pod šotori v kampu, predvsem zato, ker ne vemo, kako močno in kako dolgo nas bo še stiskala corona. Morda pa romanje, prilagojeno razmeram, vendar bo ...

Ker smo Frančiškovi, iščemo vedno nove možnosti. Če ne moremo mi v Assisi, pa bo morda prišel Assisi k nam. Nekaj malega okusa po njem je že v tej številki naše revije.

Morda pa je trenutna omejitev svobodnega gibanja priložnost, da pomnožimo pravo vero, trdno upanje in popolno ljubezen, ki je iznajdljiva.

Tokrat še ne moremo napovedati nič konkretnega, vendar je p. Janez omenil možnost posebnega skupnega romanja - srečanja asiških romarjev nekje v Sloveniji - če ne bo šlo drugače pa preko spleta.

Verjemite, da se naše iskanje ne bo ustavilo in da vas bomo o možnostih glede romanj in o morebitnih srečanjih asiških romarjev pravočasno obvestili.

SPOMNI SE ME

Jezus,
spomni se me!
Ne prosim te drugega,
samo spomni se me,
ko prideš k Očetu
in mu boš v pokorščini
podarjal človeštvo,
odkupljeno s Tvojo krvjo.
Spomni se me!
Mama naju gleda,
Tvoja in moja.

Vsa čista in tiha.
V duhu poklekam k njej
in izpovedujem vero Vate.
To je moje zadnje dejanje.
Vem, da je Tvoj dar.
Spomni se me!
Večnost bo dovolj dolga
za zahvalo.
Amen.

Nataša Ahčin

Jezus, Tvoj križ objema vse naše križe. Kadar ne bomo verjeli, da nas ljubiš, nam razodeni svojo križano Ljubezen. Z njo se dotakni naših src, da bomo spoznali, da smo na Golgoti postali Marijini otroci in sodediči nebes. Mir vstalega Odrešenika naj napolni, okrepi in osvobodi naše življenje za hvaležno in radostno ALELUJO!

Uredniški odbor

*Najpomembnejše
je hoditi za Kristusom
in ga srečevati v bratu,
v neznancu, tujcu, beraču.
Živeti s Kristusom je
edina sreča in edina
resnica, ki more človeku
razsvetljevati pot h
katerikoli poklicanosti.*

p. Martin Kmetec